

سایه‌نشین برای تمام فصول

هانای رستگاریان

تحلیل‌گر مسائل سیاسی

انتخابات ریاست‌جمهوری ایران، پس از اعلام نتایج در شانزدهم تیرماه سال جاری به پایان رسید و رئیس‌جمهور منتخب مردم، مسعود پزشکیان به‌عنوان شخصی که اکثریت آرای واجدین شرایط را کسب کرده است، رئیس دولت چهاردهم جمهوری اسلامی ایران شد. اما به‌رغم اینکه از روز شانزدهم تیر به بعد انتخابات ریاست‌جمهوری در کار نبود، همچنان به نظر می‌رسد یکی از رقبا خود را همچنان در فضای انتخاباتی تصور می‌کند و گمان می‌برد کمپین‌های انتخاباتی همچنان ادامه دارد. رقیبی که مبدع دولت در سایه دولت‌های قانونی و منتخب سابق هم شناخته می‌شود، با اتمام انتخابات همچنان مشغول برگزاری نشست‌های گوناگون، سازمان‌دهی گروه‌های مختلف علمی و سیاسی و حضور در جلسات رسمی که ارتباط زیادی با حوزه فعالیت‌هایش ندارد، است اما چگونه در کشوری که ارکان قانونی آن به‌طور کامل مشخص شده و بر اساس قانون اساسی تفکیک قوا وجود دارد و هر شخصی با توجه به منصب و مقام خود که حدود اختیارات آن در قانون پیش‌بینی شده، به انجام وظایف خود مشغول است، یک نفر خود را فراتر از قانون می‌پندارد و با تشکیل مجموعه‌ای تحت عنوان دولت سایه بدون آنکه منابع مالی آن مشخص باشد و یا سازوکار اجرایی انتخاب اعضا و کسانی که در آن حضور دارند، تحت هر عنوانی که هست روشن شود، برای دولت‌ها نسخه می‌پیچد و حتی برای دولت سیزدهم‌وزاری را معرفی و تعیین می‌نماید که چیزی به اسم بزرگ‌ترین فساد تاریخ ایران، یعنی چای دیش را رقم می‌زند. شخصی که مدعی است موسس اندیشکده‌های متفاوتی در حوزه‌های اقتصاد، امنیت غذایی، سیاست خارجی و حوزه حکمرانی کلان کشور است اما هیچ‌گاه حتی دولت مطلوب خودش هم حاضر نشد با او همکاری مستقیم داشته باشد و او را در سمتی مهم که بسیار به آن علاقه‌مند بود بگمارد. ظاهر این زنبیل فقط در صف ریاست‌جمهوری قرار گرفته و نباید برای آماده شدن کسب چنین جایگاه خطیری که سرنوشته ۹۰ میلیون جمعیت ایران وابسته به اوست، هیچ‌گونه سابقه مسئولیت اجرایی دیگری را در کارنامه خود داشته باشد. امروز که در فرایند تصویب قانون بودجه سال ۱۴۰۴ قرار داریم، بار دیگر نام و تصویر رئیس دولت سایه به رسانه‌ها وارد می‌شود. تصویری که او را در حال بررسی قانون بودجه ۱۴۰۴ کشور، کنار نمایندگان عضو کمیسیون اصل ۹۰ مجلس شورای اسلامی نشان می‌دهد. بودجه‌ای که بناسبت کمیسیون تلفیق مجلس آن را تصویب کند و بعد از طرح در صحن علنی به بررسی گذاشته شود و در صورت اخذ رأی عموم نمایندگان مجلس به تصویب رسیده و جهت اجرا به دولت ابلاغ گردد. اینکه دقیقاً مسئولیت کمیسیون اصل ۹۰ مجلس در بررسی بودجه سنوایی کشور چگونه تعریف می‌شود به‌جای خود، اما دعوت از سعید جلیلی به‌عنوان کارشناس امور اقتصادی یا بودجه در کمیسیون اصل ۹۰ و اخذ نظر او در فرایند بودجه‌ریزی کشور که موضوع کاملاً تخصصی

است، نکته‌ای بود که از ساعت ابتدایی صبح سه‌شنبه، ۸ آبان‌ماه ۱۴۰۳ توجه فضای مجازی را به خود جلب کرده و انتقادات فراوانی را به ایشان و دعوت‌کنندگان که گفته می‌شود فراکسیون انقلاب اسلامی مجلس هستند روانه کرده است. قطع به‌یقین کارشناسان و اندیشمندان بسیار زیادی در سطح کشور هستند که بتوانند در رابطه با قانون بودجه اظهار نظر کنند و اگر چالشی در ارتباط با آن وجود دارد از منظر کارشناسی و تخصصی نظراتشان را در اختیار کمیسیون مرتبط با بررسی و تصویب بودجه قرار دهند، ولی ظاهراً رئیس دولت در سایه که هنوز فکری می‌کند جریان انتخابات به اتمام نرسیده و او باید نقد خود را به برنامه‌های انتخاباتی دکتر مسعود پزشکیان انجام دهد، با حضور در هر محفلی که به نحوی بتواند اولاد رسانه‌ها پرزور و ظهور کند و در ثانی منتقد بخشی از کار حساس دولت باشد که با معیشت و اقتصاد مردم سرکار دارد. اما همین موضوع که به نحوی خود را دخیل در امر تصویب بودجه نمایش دهد، احتمالاً به‌گونه‌ای بردی برای هواداران او محسوب می‌شود و اتفاقاً پیش از اینکه مجلس بخواهد خبر رسمی را از حضور او منتشر کند تصویر و متنی کوتاه در حساب کاربری ایکس او درج می‌شود که به‌سرعت در میان حساب‌های کاربری سرشناس حامی او در این پلتفرم دست به دست می‌شود و به شکلی که پنداری یک پیروزی بزرگ به‌دست‌آمده، با افتخار بازنشر و توزیع می‌شود. شاید در این شرایط باید پرسید که جایگاه حقوقی رئیس دولت سایه کجا تعریف‌شده که می‌تواند در محافل رسمی گوناگون دعوت شود و از ایشان در ارتباط با موضوعات کلان دولت که با آینده و اهداف مهم عامه مردم پیوند خورده است، اظهار نظر کند. قاعدتاً مردم انتخاب خود را کرده‌اند و مسعود پزشکیان را که تفکرات و مثنی سیاسی درست مقابل این شخص داشت راهی پاستور کردند و قاعدتاً تمایلی به اعمال تفکرات و سیاست‌های سعید جلیلی در روند حکمرانی دولت چهاردهم ندارند، اما تلاش‌های جلیلی پایان ندارد و همچنان با بهره‌برداری از شعار وفای پزشکیان، قصد دارد علاوه بر حضور خودش در عرصه‌های تصمیم‌گیری و تصمیم‌سازی، عناصر وابسته به خود را به هر شکل ممکن در مناصب دولتی جای دهد. بی‌شک نباید گذاشت امید و اعتمادی که در پانزدهم تیرماه ۱۴۰۳ با پای صندوق آ‌من و اتمام حجت مردم شکل گرفت بمس‌ادگی از بین برود. انتظار اینکه اجازه دهند دولت منتخب به پیشبرد اهداف سیاسی خود برای بهبود اوضاع کشور که وعده آن را به مردم داده است بپردازد، به نظر انتظار غیرمعمولی نیست، اما اگر مهمان آداب مهمان بودن را نمی‌داند، شاید صاحب‌خانه باید تدبیر دیگری برای آموختن سلوک مهمانی اتخاذ کند. مسعود پزشکیان دولت وفای ملی را باهدف استفاده از توان همه گروه‌ها برای کمک به دولت و همگرایی هر چه بیشتر آنان که روزی نه به رأی دادن می‌گفتند و احساس می‌کردند امکان بهبود شرایط در هیچ حالتی وجود ندارد نام‌گذاری کرد، ولی به نظر می‌رسد عده‌ای آداب تعامل با این مثنی والای سیاسی را هنوز نیاموخته‌اند و با رخنه به ارکان دولت شاید قصدشان این باشد که دولت چهاردهم را تا کارآمد و عاجز از حل مشکلات جلوه دهند تا چهار سال آینده مسیر هموارتری را برای آن رقیب خستگی‌ناپذیر ایجاد کنند. شاید اگر هر چه زودتر چهار چوبی برای این افراد و خسارت‌هایی که رفتارهای سیاسی نبادگرایانه آن‌ها برای مردم و کشور طی مسایلی اخیر ایجاد کرده است، اندیشیده نشود آینده مبهمی پیش روی مدیریت کشور قرار گیرد. مدیریت دولت سایه، امروز قطعاً بهتر از فرداست و به بازگشت اعتماد مردم و رفع موانع حوزه‌های اجرایی کشور کمک خواهد کرد.

تیتریک

HEADLINE ONE

۲

آرژنده زن لهونی، استاندار کرد اهل سنت کردستان

محمدرضا مولایی، استاندار عرب خوزستان

منصور بیجار، استاندار بلوچ اهل سنت سیستان و بلوچستان

گزارش

یک

یک بلوچ اهل سنت استاندار سیستان و بلوچستان شد

سنت جدید دولت

تاکنون ۱۵ استاندار معرفی شده‌اند، تاکید کرد: معرفی بقیه استانداران تا سه هفته دیگر انجام می‌شود. وزیر کشور گفت: «چند استاندار در استان خود ایفا و یاد در استان‌های دیگر به کار گرفته می‌شوند و در چرخه استانداری می‌مانند.»

▼ منعی برای انتخاب استاندار زن نداریم

علی زینی‌وند، معاون سیاسی وزیر کشور، در دومین نشست «وفاق ملی» که با موضوع ترکیب استانداران کشور، در معاونت راهبردی (مرکز بررسی‌های استراتژیک ریاست‌جمهوری) برگزار شد، گفت: از دل فرایند انتخابات، رئیس‌جمهوری انتخاب شد که تا این جای کار نشان داده یک سیاستمدار حرفه‌ای واقع‌نگر است. دکتر پزشکیان گفتمان و راهبرد خودشان را داشته و اسم دولت را هم دولت وفای گذاشته، زیرا وفای ملی یک ضرورت است، تنها یک شعار نیست و شرایط کشور به‌گونه‌ای است که برای اداره آن باید از ظرفیت همه نیروها و شایستگی‌ها توانا و علاقه‌مند استفاده کنیم.

زینی‌وند با اشاره به روند انتخاب استانداران، گفت: «ما می‌توانستیم سه رویکرد داشته باشیم که شامل انتخاب به‌خواست حامیان و سازمان رأی‌دهندگان، یا کنار گذاشتن مطالبات حامیان و انتخاب بایک دید عقلانی و واقع‌نگرانه صرف، و رویکرد سوم هم انتخاب به‌شکل ترکیبی بر اساس رویکرد راهبردی رئیس‌جمهور، به‌دور از هیجان، یک‌جانبه‌گرایی و بر اساس اصل وفای باشد. ما از نظر خود رویکرد ترکیبی سوم را در پیش گرفتیم، به‌گونه‌ای که سعی کردیم تا جایی که امکان دارد مطالبات و دیدگاه‌های عقلانی حامیان را مدنظر قرار دهیم و در آنجایی هم که نیاز بود توافق‌سازی و اقتضانات واقع‌نگرانه را ضمیمه برنامه کنیم و به یک حد وسط برسیم تا هم به مطالبات بدنه رأی‌دهندگان پاسخ داده شود و هم به هدف مدیریت نتیجه‌بخش و ممکن و لوازم وفای و راهبرد رئیس‌جمهور جامه عمل بپوشانیم.»

زینی‌وند اضافه کرد: «برای انتخاب استانداران یک کمیته شکل گرفت، فراخوان داده شد و در نهایت ۵۰۰ زومه که در حد استاندار تشخیص داده شد به کمیته اصلی و کمیته‌های مشاورتی ارسال شد. براساس شاخص‌های تعیین‌شده نظیر پاک‌دستی، سابقه مدیریت موفق، و قبول داشتن راهبرد رئیس‌جمهور و گفتمان وفای تقریباً برای هر استان ۵ تا ۷ گزینه انتخاب شد و در اختیار وزارت کشور قرار

گروه خبر: با انتصاب یک بلوچ اهل سنت به عنوان استاندار سیستان و بلوچستان، فهرست اولین‌های دولت پزشکیان بار دیگر به‌روزرسانی شد. انتخاب سه استاندار سیستان و بلوچستان، کردستان و خوزستان در دولت چهاردهم تاکنون مورد توجه قرار گرفته است. منصور بیجار اولین بلوچ اهل سنتی است که در ایران پس از انقلاب به عنوان استاندار در زاهدان مستقر خواهد شد. آرش زه‌تن لهونی نماینده پیشین مجلس در شهر یورماه به عنوان استاندار کردستان منصوب شد که اولین انتصاب یک اهل سنت به عنوان استاندار پس از انقلاب بود. حضور سیدمحمدرضا مولایی‌زاده (عرب متولد خرم‌شهر) در ساختمان استانداری خیابان فلسطین اهواز نیز مورد استقبال قرار گرفت. روز گذشته نمایندگان مجلس با استعفای عبدالکریم حسین‌زاده از جایگاه نمایندگی نیز موافقت کردند و اولین معاون رئیس‌جمهور از میان اهل سنت نیز کار خود را آغاز کرد. استفاده از ظرفیت‌های مختلف کشور و انحصاری نبودن انتصاب‌ها، یکی از وعده‌هایی بود که پزشکیان در دوران مبارزات انتخاباتی خود مطرح می‌کرد.

▼ استقبال حزب اتحاد ملت از اقدام دولت

حزب اتحاد ملت ایران، شعبه سیستان و بلوچستان، با صدور پیامی به این انتصاب واکنش نشان داد. در بخشی از پیام آمده است: «این انتصاب را گامی مهم از سوی دولت برای بازگشت امید به جامعه‌ی خسته و محروم سیستان و بلوچستان می‌دانیم و ضمن استقبال از این اقدام دولت امیدواریم در امتداد این انتصاب زمینه‌های لازم برای اداره‌ی موفق استان، ترمیم شکاف‌های ایجادشده و تقویت همبستگی و انسجام ملی فراهم شود.» در قسمت دیگری از این پیام می‌خوانیم: «هر چند این انتصاب مهم و موثر است اما حل چالش‌های متعدد استان و رفع محرومیت‌ها و کمبودها بدون همراهی و اراده‌ی تمام ارکان حاکمیت صورت نخواهد گرفت. امیدواریم با همکاری تمام دستگاه‌ها از فرصت انتخاب استاندار بومی برای توسعه استان نهایت استفاده و بهره‌برداری بشود.»

▼ تعیین تکلیف دیگر استان‌ها تا سه هفته دیگر

اسکندر مومنی، وزیر کشور که روز گذشته به‌جنود در خراسان شمالی سفر کرد، در بدو ورود به مرکز این استان در جمع خبرنگاران با اشاره به اینکه

ادامه سر مقاله

شاید در بیان آنها ملاحظاتی داشته باشد؛ ولی قدر مسلم این است که همین ملاحظات موجب کاهش امید در جامعه می‌شود. از سوی دیگر، رئیس‌جمهور و کابینه‌ی کوبی که در مقام تبیین دستاوردهای انتصابات خود نیستند، یا قادر به توجیه طرفداران خود در مورد رویکرد وفای و مصادیق انتصابات آن نیستند. در واقع، بزرگترین ضعف این دولت در نداشتن ارتباط کافی و موثر با بدنه طرفدار خود است.

ادامه از صفحه اول

با آنکه نجیب میقاتی سرپرست نخست‌وزیری و نبیه بری رئیس مجلس و سران دیگر احزاب لبنان و همینطور دولت اسرائیل اجرای قطعنامه ۱۷۰۱ را به عنوان پایه یک فرمول آتش‌بس پذیرفته‌اند و کشورهای غربی و عرب و دخیل در بحران لبنان نیز بر این موضوع پای فشرده‌اند. با این همه، مراحل مختلف اجرای قطعنامه همچنان محل اختلاف طرف‌های درگیر به‌خصوص حزب‌الله و اسرائیل است. حزب‌الله تاکنون موضع روشن خود را درباره شرایط آتش‌بس اعلام نکرده و فقط رسانه‌های نزدیک به آن، گزارش‌هایی مبنی بر اصرار آن بر «مقاومت در برابر هجوم اسرائیل به خاک لبنان» انتشار داده‌اند. با این همه، شیخ نعیم قاسم در نخستین پیام تصویری خود پس از تروو سیدحسن نصرالله دبیرکل حزب‌الله، نبیه بری را به‌عنوان «برادر بزرگتر» تشکیلات متبوع خود و به نوعی نماینده این گروه در مذاکرات دیپلماتیک معرفی کرد. بین سخنان آقای قاسم و آنچه رسانه‌های نزدیک به حزب‌الله درباره موضوع این گروه نسبت به شرایط آتش‌بس منتشر می‌کنند، تفاوت معناداری به چشم می‌خورد، بنابراین، انتظار می‌رفت شیخ نعیم قاسم که به عنوان جانشین نصرالله و دبیرکل جدید حزب‌الله انتخاب شده است، در سخنرانی دیشب خود موضع حزب‌الله را به صورتی شفاف مطرح کند. شیخ نعیم قاسم، اعلام کرد که خواهان آتش‌بس است اما آن را «گدایی» نخواهد کرد و زیر بار شرایط اسرائیل نخواهد رفت. با این همه، آقای قاسم شرایط مورد نظر تشکیلات تحت رهبری خود را تشریح نکرد. در طرف اسرائیلی، همه نهادها و گروه‌ها، از فرارسیدن زمان خاتمه جنگ لبنان سخن می‌گویند. از نگاه آنان ضریبات وارده به ساختار

فرماندهی و ابزارهای تسلیحاتی و نیروهای حزب‌الله، جنگ را به آخرین پله آن رسانده و اکنون زمان دیپلماسی فرارسیده است. دولت اسرائیل اما علاوه بر آغاز روند اجرای قطعنامه ۱۷۰۱ در «زیر آتش»، خواهان اموری فراتر از قطعنامه از جمله کنترل بر آسمان لبنان به منظور جلوگیری از تجدید سازمان حزب‌الله و مسلح شدن دوباره اعضای آن است. این درخواست به‌طور آشکار، حاکمیت لبنان را نقض می‌کند تا جایی که سمیر جعجع رهبر حزب «قوات لبنانی» نیز که از سرسخت‌ترین مخالفان حزب‌الله محسوب می‌شود، آن را مغایر حاکمیت ملی لبنان دانسته است.

ظاهراً تلاش هوچستین نزدیک کردن طرف‌های درگیر به فرمولی بیابین است گرچه او هم صرف اجرای قطعنامه ۱۷۰۱ را مشکل‌گشای بحران لبنان ندانسته و در عمل در جهت خواست اسرائیلی‌ها حرکت کرده است. در واقع، اختطار ارتش اسرائیل به ۸۰ هزار جمعیت عربک و اطراف آن برای ترک منازل خود، تشدید فشار به حزب‌الله و دولت موقت لبنان برای تن دادن به اجرای قطعنامه ۱۷۰۱ شورای امنیت با شرایط دولت نتایج‌هوست. افزوده شدن ۸۰ هزار آواره تازه به صدها هزار آواره قبلی که عمدتاً از جمعیت شیعه لبنان هستند، قاعدتاً بحران داخلی لبنان را وخیم‌تر می‌کند و سبب افزایش فشار احزاب مسیحی و سنی بر حزب‌الله و همینطور نبیه بری برای نشان دادن نرمش بیشتر در جهت پذیرش سریع آتش‌بس می‌شود. با این اوصاف، جنگ لبنان هنوز به طور کامل روی ریل دیپلماسی قرار نگرفته است؛ هر چند که ظاهر فقط دیپلماسی می‌تواند آتش این جنگ خانمان‌سور را خاموش کند.

در نشست ائتلاف اجرای راه‌حل دو دولتی در ریاض مطرح شد:

تشکیل کشور فلسطین شرط ارتباط با اسرائیل

فلسطین، تضمین داده شود، بیش از دو میلیون فلسطینی در غزه، بیش از یک بار مجبور به تحمل زندگی در شرایط آوارگی شده‌اند.

▼ درخواست برگزاری نشست عربی اسلامی

وزارت امور خارجه عربستان روز گذشته با صدور بیانیه‌ای رسمی، خواستار برگزاری اجلاس عربی اسلامی مشترک برای بررسی تداوم حملات رژیم صهیونیستی به فلسطین و لبنان شد. به گزارش ایسنا و براساس بیانیه وزارت خارجه عربستان، این اجلاس ۱۱ نوامبر ۲۰۲۴ در عربستان برگزار خواهد شد. از دیگر اهداف این اجلاس بررسی تحولات کنونی در منطقه است. وزارت خارجه عربستان در این بیانیه، مجدداً حملات به ملت فلسطین و لبنان از سوی رژیم صهیونیستی را محکوم کرد.

▼ سفر رئیس سیا به اسرائیل

شعب گذشته، خبرنگاری روتترز از سفر ویلیام برنز رئیس آژانس اطلاعات مرکزی آمریکا و چند مقام ارشد آمریکایی به اسرائیل و مصر خبر داد. به گزارش تسنیم، برت مک گوگ، هماهنگ‌کننده شورای امنیت ملی آمریکا در حوزه خاورمیانه و شمال آفریقا و آموس هوکشتاین، مشاور بایدن و فرستاده ویژه کاخ سفید به خاورمیانه روز پنجشنبه به مصر و اسرائیل سفر خواهند کرد. این مقام آمریکایی با اشاره به اینکه آنها در مورد مسائلی از جمله ایران، لبنان و آزادی آسرا در غزه گفت‌وگو خواهند کرد، افزود که اریک کوریا، فرمانده سنس‌تکام نیز در منطقه است و به اسرائیل سفر خواهد کرد.

وب‌سایت آمریکایی اکسیوس روز سه‌شنبه گزارش داد که رئیس سیا، پیشنهاد جدیدی را برای آتش‌بس و تبادل آسرا به میانان اسرائیلی و قطری خود ارائه داده است. این رسانه آمریکایی با اشاره به اینکه یکی از اعضای ارشد تیم مذاکره‌کننده اسرائیل به دلیل شکست مذاکرات استعفای خود را اعلام کرد، افزود: آمریکایی‌ها تمایل به رسیدن به توافق آتش‌بس دارند و پیشنهاد جدیدی که مطرح شده شامل ۲۸ روز آتش‌بس در نوار غزه در ازای آزادی ۸۰ اسیر اسرائیلی و ده‌ها اسیر فلسطینی است. اکسیوس اعلام کرد که اسرائیل با آتش‌بس موقت

گزارش

بین الملل